

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА У ПЕТРОВЦУ НА МЛАВИ ЗА 2011. г.

Током 2011. године реализовани су следећи програмски садржаји:

Заштита и документација

Током 2011. године обновљен је Захтев Министарству културе Републике Србије за добијање статуса, односно регистрацију Завичајног музеја Петровац на Млави. Министарство културе треба да формира стручну комисију која ће након увида у стање издати потврду да су испуњени услови за рад и обављање делатности и том приликом биће утврђена надлежност Музеја.

До планираног проширења изложбеног простора и добијања просторија за депо - није дошло, тако да није уследила ни њихова адаптација, нити опремање.

Као допуна легату са илустрацијама Божидара Веселиновића, набављено је 10 Политикиних забавника из 1970-тих година где су репродуковане илустрације Божидара Боже Веселиновића. Сада Музеј има 10 Забавника са репродукцијама за које поседује оригиналне илустрације на хамеру кашираном на картон, што чини 20% легата.

Од 30-ак археолошких предмета из тзв. гимназијске збирке која је прошле године доспела у Музеј, а коју је 1950-тих година оформио проф. Никола Крстић (1920-1994), на основу његових бележака идентификовано је са којих локалитета петровачке општине потиче трећина налаза.

Због недостатка финансија и ове године је изостала обрада предмета из етнографске збирке која се ради у сарадњи са етнологом Даницом Ђокић, музејским саветником у Народном музеју у Пожаревцу.

Овогодишњи рад у просторијама Старе основне школе, где се налази привремени депо Завичајног музеја, трајао је од друге половине јула до средине октобра.

Као и сваке године до сада, и ове је настављен рад на обради керамичког материјала: претходних година започет је рад на типолошкој обради керамичког материјала из сонде XIV; са Маријом Свилар, археологом из Београда, ове године урађена је керамика само до 25. отк. слоја, јер се радило на типолошкој анализи керамичких налаза из сонде XV: материјал је прегледан и разврстан, а затим су издвојени типични примерци из сваког слоја за техничко снимање, то уједно представља и инвентар керамике која је пописана и спакована (јер се цртање не обавља током теренских радова, већ у Народном музеју у Београду, где сарадник на пројекту, апсолвент археологије, Саша Живановић црта налазе).

Након завршених радова на терену, од 20. августа настављен је рад у просторијама Старе основне школе без колегинице Марије Свилар. Завршен је рад на издвајању и пописивању инвентарисане керамике; приспела керамика из новоотворене сонде XVII препакована је из цакова (око 45) у кутије и спакована, том приликом издвојено је неколико керамичких посуда у фрагментима и започето је њихово спајање за евентуалну конзервацију; из различитих откопних слојева сонде XV/2009-2010. издвојене су животињске кости за Це14 анализе; спакована је обрађена керамика из сонде XIV - типологија и орнамент - начињен списак кутија.

Це налази из сонди XV (од 16. отк. слоја) и XVI, који су прошле године однети у Народни музеј где су технички снимљени, сада су враћени да се чувају у Завичајном музеју Петровац на Млави; тако да је сада археолошка збирка увећана за 30-ак предмета, они су обрађени и сигнирани да би могли да се излажу.

Ликовна збирка је увећана за два рада (акварел и уље на платну).

Истраживање

У сарадњи са Народним музејом из Београда овогодишња археолошка ископавања на Беловодама обављена су захваљујући заједничким средствима Министарства културе Републике Србије и општине Петровац на Млави. У недостатку средстава руководилац теренских радова мр Душко Шљивар је радио истраживања са мање радника, него претходних сезона, тако да су археолошка истраживања сонде XVII само започета. Уз помоћ геодете Милоша Урејкића из геодетске агенције Гео-Дел-Млава тачно је одмерено место где су геомагнетска снимања, која су на делу налазишта рађена пре неколико година, измерила највише вредности. Ископ, уобичајених димензија 5 x 5 м, због обиља керамичких налаза истражен је до релативне дубине 1,5 м. Сонда ће у целини бити истражена наредне године и затрпана.

У краткој посети археолошкој екипи Беловоде биле су колеге из Енглеске Џон Чепмен и Бисерка Гајдарска.

У оквиру пројекта Народног музеја из Београда "Тумачење, порекло и дистрибуција камених сировина са неолитских и енеолитских локалитета централног Балкана" којим руководи мр Вера Богосављевић Петровић - музејски саветник, у два наврата - током маја и октобра - за 15-ак радних дана, екипа је обавила рекогносцирање јужног дела петровачке општине према Хомољу, са циљем да се открију мајдани кремента који су коришћени као сировине за израду кремних алатки (ножића, стругача итд.) на Беловодама. Тражећи рожнац у геолошким слојевима јуре, археолошка екипа је осим дела петровачке општине обишла делове још две суседне општине, Кучева и Жагубице. У атару села Ждрела нађени су калцедон и кремен жућкасте боје. Идентичне сировине, као и алатке од ове врсте кремента су већ нађене на Беловодама. Сакупљени узорци се налазе у Народном музеју у Београду где ће се обрадити, а планиране су и друге анализе које ће омогућити тачно поређење артефакта са Беловода и прикупљених сировина на терену...

Као допуна документацији у вези горе споменутог пројекта фотографисани су налази кремента из студијског материјала сонде XIV.

Изложбена делатност и публикавање

У односу на План и програм Завичајног музеја за текућу годину, у недостатку средстава, реализовано је 70% изложби. У избору изложби водило се рачуна да буду разноврсне и квалитетне. Самостално или у сарадњи са музејима и другим сродним установама реализовано је осам изложби:

- Крајем прошле године отворена је изложба архивске грађе (документа и фотографије) "Кнез Павле Карађорђевић краљевски намесник 1934-1941". Изложбу је отворио Миладин Милошевић, в. д. директора Архива Југославије. Након отварања, захваљујући Југословенској кинотеци приказан је документарни филм о кнезу Павлу. Отварању је присуствовала кћерка кнеза Павла кнегиња Јелисавета Карађорђевић. Изложбу су приредили др Гојко Маловић и Душан Јончић, историчари у Архиву Југославије. Изложба је организована у сарадњи са Архивом Југославије. Штампани су каталог изложбе, плакат и позивнице. Изложба је била отворена до почетка марта 2011. године.

- Изложбу "Сликана керамика - Збирке Музеја града Београда", аутора Николине Адамовић - вишег конзерватора у Музеју града Београда отворила је археолог Емилија Пејовић, савтник у Републичком заводу за заштиту споменика културе из

Београда. Изложба је реализована у сарадњи с Музејом града Београда; штампани су позивнице и плакат, а искоришћен је флајер од прошле године када је изложба отворена у Конаку кнегиње Љубице у Београду (само су прелепљени други подаци о отварању изложбе). Изложба је трајала од друге половине марта до средине априла.

- У оквиру успостављене међумузејске сарадње са Завичајним музејом из Јагодине реализована је изложба Легата Радмиле Веселиновић из Завичајног музеја Петровац на Млави под називом "Божидар Васелиновић (1921-1999) - цртач стрипа и илустратор". Изложбу је у Галерији Завичајног музеја у Јагодини отворила Анђелка Станисављевић, историчар уметности и директор Завичајног музеја Петровац на Млави. Штампан је тролист. Изложба је отворена 5. априла и трајала је до краја месеца.

- У Галерији Завичајног музеја од средине априла до почетка маја била је изложба *Из музејских збирки*. Као део сталне поставке из археолошке збирке изложен је део предмета са Беловода, а из етнолошке поклони музеју. Из уметничке збирке изложени су радови настали у ликовној колонији "Горњак", који су припали музеју.

- Осма национална Ноћ музеја је одржана у суботу, 14. маја, а Завичајни музеј је по трећи пут званично учествовао у овој манифестацији. У суботу, у 20:00 сати свечано је отворена изложба слика и дрвених објеката "Смисао душе је мисао, а сликам као што мислим", аутора Радована Трнаваца Миће, академског сликара из Београда. Музеј је те Ноћи био отворен до 02:00 сата после поноћи. Изложбу је отворио Драган Милосављевић, академски сликар из Петровца на Млави. Након отварања, дружење је настављено испред зграде Музеја где су Мића Трнавац и Драган Милосављевић започели сликање заједничке слике на платну 100 x 150 цм, које је припало Завичајном музеју. Штампане су позивнице, плакат и каталог изложбе. Изложба је трајала до почетка јуна.

- *Уље и акварел* је девета самостална изложба Драгана Милосављевића, академског сликара из Петровца на Млави. Изложба је отворена 1. јуна у Холу средње школе "Младост" у Петровцу на Млави. Изложба је организована у сарадњи са Културно-просветним центром и средњом школом "Младост" из Петровца на Млави. Штампане су позивнице и каталог изложбе.

- Изложбу акварела *Небеске птице*, мр Миливоја Богосављевића - вајара и сликара из Београда отворио је Властимир Николић, историчар уметности и истакнути сликар из Београда. Штампане су позивнице, плакат и каталог изложбе. Изложба је трајала од 16. јуна до 31. јула.

- Током лета (август и септембар) у Галерији музеја биле су изложене слике из ликовне збирке Завичајног музеја.

- Самостална изложба радова Милоша Сибиновића - примењеног уметника из Београда - *Акварелизација*, отворена је крајем септембра. Изложбу је отворила директор Музеја Анђелка Станисављевић, историчар уметности. Штампане су позивнице, плакат и каталог изложбе. Изложба је трајала до 20. октобра.

- Изложба уникатног уметничког накита *МајданАрт 2001-2011*, реализована је у сарадњи са Центром за културу из Мајданпека, који је штампао каталог, позивнице и плакат. Изложба је била у периоду од 28. октобра до 18. новембра.

- За крај године, Музеј је организовао ретроспективну изложбу слика, цртежа и видео радова Зорана Стојићевића Зокса. Из приватних колекција одабрано је 40-ак радова; штампан је каталог изложбе, позивнице и плакат. Изложба траје од 8. децембра 2011. до 10. јануара 2012. године.

У делу галеријског простора налази се и Стална музејска поставка која се једном годишње мења и допуњује: из археолошке збирке - налази са Беловода и из етнографске - поклони музеју.

Издавачка делатност Завичајног музеја није заживела у правом смислу те речи, међутим, све изложбе у Галерији Музеја биле су пропраћене одговарајућом публикацијом - каталогом изложбе.

У издању Завичајног музеја Петровац на Млави, Народног музеја у Београду и Општине Петровац на Млави - објављена је публикација о археолошком локалитету Беловоде (Д. Шљивар, Ј.Живковић, Д.Јацановић). У издању Музеја објављен је још један наслов *Петровац у прошлости*, аутора проф. др Радомира Животића; у сарадњи са Културно-просветним центром промоција је одржана у Дому културе у Петровцу, крајем јуна.

Музејска библиотека

Углавном путем размене музејска библиотека је увећана за око 50 наслова. Инвентарисане су све књиге (110 наслова) приспеле у музеј током прошле и ове године.

Публикација о Беловодама послата је поштом у размену на 20 адреса музеја у Србији - за њихове библиотеке; то су музеји од којих смо већ добили на десетине њихових издања књига или/и часописа.

Просветно-педагошки и пропагандни рад

За Завод за проучавање културног развитка и њихов пројекат *Музеји у Србији* послат ЦеДе (27. маја) са текстом о Завичајном музеју Петровац на Млави и 30 обрађених фотографија предмета из музејских збирки са списком и описом предмета. Такође, за Завод за проучавање културног развитка Републике Србије - за потребе још два њихова пројекта: Културна политика с акцентом на културни туризам и Културне политике на нивоу округа, попуњена два упитника и послата мејлом.

Уобичајена добра сарадња са локалним медијима: Радио Петровац и ТВ Млава медија у вези објављивања актуелне изложбе, интервјуа или информације о почетку и резултатима на крају радова на Беловодама.

За пожаревачку Телевизију САТ урађен прилог везан за догађања и активности Завичајног музеја за Пету националну Ноћ музеја.

Са Даницом Ђокић, етнологом из Народног музеја у Пожаревцу снимљен прилог за емисију РТС-а *Траг у простору* о воћарству и виноградарству. Са екипом РТС-а снимљени прилози у изложбеном простору Музеја и на терену у Бистрици, бањи Ждрело и Горњаку.

За емисију *Друга страна Србије*, која се емитује на ТВ Авала снимљен кратак прилог о археолошком локалитету Беловоде.

Магазин за савремену уметничку сцену и водич кроз актуелне програме галерија и музеја АртФАМА објавио је неколико текстова (са фографијом) о збивањима у петровачком музеју.

Пружена је стручна помоћ и смернице ученицима и студентима на изради семинарских, дипломских и других радова.

Од почетка августа у Музеју ради као приправник дипломирани историчар уметности Милица Илић - документалиста, али која обавља и послове везане за јавну музејску комуникацију (ПР): одржавање сајта музеја, вођење електронске поште и врши промоцију рада музеја путем друштвених мрежа (активирала је и допунила фејсбук профил Завичајног музеја).

Остало

Током 2011. године Музеј је послове своје основне делатности обављао у оквиру редовног радног времена, радним данима (понедељак – петак) од 7:30 до 15:30 сати. Суботом и недељом Музеј је радио у случајевима најављених, било групних или појединачних посета. Током летњих месеци рад се обавља и у просторијама "Старе основне школе", а радно време је прилагођено захтевима посла; ове године се радило од 9:00 до 20:00 сати (+/-1 сат).

Музеј је пословао без већих улагања у одржавање, само је за потребе изложбе набављено десетак стаклених кутија.

Директор Завичајног музеја
Петровац на Млави

Анђелка Станисављевић

21. децембар 2011.
Петровац на Млави